

Ústav germanistiky, nordistiky a
nederlandistiky
Mgr. Marta Kostecká, Ph.D.
mail: novakova@phil.muni.cz
tel.: 54949 4236

NI04_05 Moderne taalkunde

Zomer 2019
Inhoud en eisen

In deze reeks colleges gaan we ons bezighouden met verschillende aspecten van de taalkunde en vooral met verschillende benaderingen van linguïstiek tot de taal. Taal begrijpen we hier als communicatiemiddel en als systeem.

Er komen de volgende groetere thematische eenheden aan bod: taal en de verwerving ervan, pragmatiek en tekstanalyse.

In elk college werken we rond een hoofdstuk van het taalkundig boek en in het tweede deel werken we rond een tekst van een Centraal-Europese onderzoeker. De student krijgt dus overzicht van mogelijke benaderingen tot Nederlandse taalkunde in Centraal-Europa.

25.2. Inleiding

4.3. **Taal en taalvermogen: De taalgebruiker**

Ron Prins en Rob Schonen: "De taalgebruiker". In: Appel, René, et.al. (red.), *Taal en taalwetenschap*. Blackwell Publishing, 2006. (26 – 47).

Artikels: Nagy, Roland: *Hoeveel weten NT2-leerders over de gemarkeerde status van de Nederlandse leenfonemen*. In: BBN, 29/2015/2.

Czerwonka, Zuzanna: *De functional load en moeilijkheidsgraad van een klank versus het onderwijs van de Nederlandse uitspraak*. In: BBN 29/2015/2.

11.3. **Taal en taalvermogen: Taalverwerving**

Folkert Kuiken: "Taalverwerving". In: Appel, René, et.al. (red.), *Taal en taalwetenschap*. Blackwell Publishing, 2006. (48-67).

Artikel: Engelbrecht, Wilken: *Aspectualiteit*. In: Neerlandica Wratislaviensia XVII/2008.

18.3. **Taal en taalgemeenschap: Tweektaligheid**

Pieter Muysken: "Tweektaligheid". In: Appel, René, et.al. (red.), *Taal en taalwetenschap*. Blackwell Publishing, 2006. (348-361).

Artikel: Kijonková, Jana: *Valency van psych-verbs en de gevolgen ervan voor de woordvolgorde. De casus overvallen en overkomen*. In: BBN 29/2015/2.

25.3. **Pragmatiek: Taalhandelingen**

Hanneke Houtkoop/Tom Koole, "Taalhandelingen". In: *Taal in actie. Hoe mensen communiceren met taal*. Coutinho 2000. Hoofdstuk 2 (19-38)

Artikel: Knap-Dlouhá, Pavlína: *Juridische communicatie als taalhandeling*. Trefpunt Olomouc, 2007.

1.4. **Pragmatiek: Beleefdheid**

Hanneke Houtkoop/Tom Koole, "Beleefdheid". In: *Taal in actie. Hoe mensen communiceren met taal*. Coutinho 2000. Hoofdstuk 4 (49-57)

Artikel: van der Horst, Pim: *Doe zelf eens normaal, communisitische smeris! Een vergelijking van ontoleaatbaar taalgebruik in de parlementen van Nederland en Tsjechië*. In: BBN31/2017/1.

8.4. **Pragmatiek: Conversatie analyse**

Hanneke Houtkoop/Tom Koole, "Conversatie analyse". In: *Taal in actie. Hoe mensen communiceren met taal.* Coutinho 2000. Hoofdstuk 4 (65 - 78)

Wierczinska, Katarzyna: *Aanspreekvormen en het linguïstische beeld van de sociale relaties in Vlaanderen.* In: BBN31/2017/1.

15.4. Pragmatiek: Conversatie analyse

Hanneke Houtkoop/Tom Koole, "Conversatie analyse". In: *Taal in actie. Hoe mensen communiceren met taal.* Coutinho 2000. Hoofdstuk 4 (79 - 94)

Artikel: Pekelder, Jan: *Syntactische posities. Een methodologische reflectie.* In: BBN, 29/2015/2.

29.4. Tekstanalyse: Coherentie analyse

Lettica Hustincx en Joyce Karreman: "Coherentieanalyse". In: *Tekstanalyse, methoden en toepassingen.* Van Gorcum, 2010. (38 – 80)

Artikel: Ištván, Marcel: *van onbegrijpelijk naar duidelijk – hoe kunnen we teksten verbeteren? In:* BBN31/2017/1.

6.5. Tekstanalyse: Argumentatie analyse

Gerdard Verhoeven en Peter Jan Schellens: "Argumentatieanalyse". In: *Tekstanalyse, methoden en toepassingen.* Van Gorcum, 2010. (119 – 139)

13.5. Tekstanalyse: Argumentatie analyse

Gerdard Verhoeven en Peter Jan Schellens: "Argumentatieanalyse". In: *Tekstanalyse, methoden en toepassingen.* Van Gorcum, 2010. (140 – 161)

Voorwaarden voor het examen:

- max 2 absenties
- voorbereiding van de colleges – wekelijkse voorbereiding van alle opgegeven teksten
- voorbereiding van één grote presentatie: kiezen uit de thema's van de colleges + één kleine presentatie: samenvatting van je map taalkunde
- één taalkundig essay op het einde van het semester
- minionderzoek - recherche

Hoofdstukken:

Je leest het hoofdstuk grondig en voert opdrachten die de docent opgeeft. Je bent in staat om op de vragen te reageren.

Artikelen:

Je leest het opgegeven artikel en bereidt hem grondig voor. Je begrijpt wat het centrale vraag is van de tekst, hoe het onderzoek methodologisch wordt opgezet, wat de theoretische kader is van de auteur. Je begrijpt wat zijn/haar conclusie is en hebt eventuele kritische opmerkingen op het onderzoek.

Essay:

Voor het taalkundig essay werk je een van de thema's uit of één van de thema's van de artikelen. Het essay is minimaal 2 A4, heeft een centrale vraag, methodologie en uitwerking en een literatuurlijst.

Je dient ten laatste op **10 mei** jouw eerste voorstel van het essay in, het essay lever je dan ten laatste op **10 juni** in.

Presentatie:

Iedere student presenteert een van de thema's van de lessen (ca. 20 - 30 minuten) En de map taalkunde (c.a. 10 - 15 minuten)

Minionderzoek:

Je gaat googelen naar een interessant thema van een taalkundig onderzoek en je presenteert jouw recherche aan de collega's.

Teksten:

- alle verplichte teksten zijn te vinden in het IS. De te lezen artikelen zijn ofwel in het IS of in de bundels die je van de docent krijgt.